



# RŽURNÁL

Ročník 3

Číslo III-IV

September–December 2014

Magazín priateľov a cestujúcich Košickej detskej historickej železnice

**N**ový pre-vádzkovateľ Košickej detskej historickej železnice sa pred tromi rokmi, po dlhej odmlke, ujal opäť mladých železničiarov. V tomto čísle vám prinášame unikátny rozhovor s jedným z prvých mládežníkov, ktorí mali tú česť pracovať na Pionierskej železnici v Košiciach už pri jej prvom vlaku 20. augusta 1955. Zhovárali sme sa s Ondrejom Kakarom (69).



Klub 1955

## PRVÝ MLADÝ ŽELEZNIČIAR Ondrej KAKARA (10 r.)

Zhováral sa  
Ľubomír Lehotský,  
foto: autor a archív OK

**Kedy ste začali pracovať na vtedajšej „Pionierke“?**

Môj ocko bol rušňovodič a často ma brával do rušňa na trati Košice – Turňa nad Bodvou. Nesmelo sa to, ale mňa to priam magicky priťahovalo a bavilo. Medzi železničiarimi sa v roku 1955 rozšírila informácia o nábore detí na budúcu Pioniersku železnicu v Koši-

ciach. Nemohol som tam chýbať. Mal som desať rokov.

**Čo ste vedeli o jej výstavbe?**

Niektoré staršie deti chodili pomáhať pri jej budovaní. Aj rodičia, uční, študenti. Myslím, že atmosféra bola veľmi priaznivá, ľudia železničke fandili. Ocko mi rozprával, že akurát poľovníci a lesníci boli proti.

**Kto sa mohol stať mladým železničiarom?**

V princípe každý, kto sa dobre učil a mal odporúčanie zo školy o dobrom správaní. Ale popravde, vo veľkej väčšine sa nimi stali deti železničiarov, ktorí si to rozchytali. Okrem toho, mali sme asi dvojmesačný kurz a školenia.

**Aký to bol pocit?**

Priznám sa, že sme boli hrdí a trochu aj pyšní. Aj rodičia sa nami pyšili. Bola to prestíž. ▶▶

## NAVŠTÍVTE KOŠICKÚ DETSKÚ HISTORICKÚ ŽELEZNICU

SEPTEMBER - DECEMBER  
2014

◆ **1. 9. (pondelok)**

**Deň Košickej detskej historickej železnice** — Rozlúčka s letom a oslava výročia vybudovania železničky s bohatým programom.

◆ **6. 9. (sobota)**

**Rally Košice 2014** — Odvezte sa vláčikom na miesto konania automobilového preteku.

◆ **13. 9. (sobota)**

**Deň stolových hier** — Spoznajte nové zaujímavé spoločenské stolové hry a zahrajte si šach so skúsenými hráčmi.

◆ **4. 10. (sobota)**

**Noc svetiel** — Veľkolepá šou a atraktívne nočné jazdy detskej železnice počas Bielej noci.

◆ **1. 11. (sobota)**

**Tekvicová sobota** — Originálne a pestrofarebné jazdy plné strašidiel, zábavy a umenia.

◆ **2. 11. (nedeľa)**

**Nostalgické ukončenie sezóny** — Deti majú v ten deň jazdu vláčikom zadarmo.

◆ **6. 12. (sobota)**

**Mikulášsky vlak** — Vo vlaku sa povezú samé dobré deti a svätý Mikuláš. Potešia vás aj anjeli a čerti milým darčekom a programom na Alpinke.



foto: Mladí železničiar

# PRVÝ MLADÝ ŽELEZNIČIAR

►► (dokončenie z 1. strany)

## Aká bola atmosféra na železnicike po jej spustení?

Chodievalo tu veľmi veľa ľudí. Niekedy tu panovala doslova hystéria, ľudia sa nepomestili do vlakov. Ale napriek tomu sa Košičania z tejto atrakcie tešili a fandili jej.

## Čo bolo vašou úlohou na železnicike?

Ja som sa motal iba okolo rušňov. Ocko tam tiež slúžil ako rušňovodič, tak to bolo o to ľahšie. Pri náboře som dostal iba čapicu a košeľu, ale krajička mi ušila detské montérky a v tých ma potom vyfotili aj na titulnú stranu z otvorenia železnice.

## Ale veď deti na rušeň nemohli...

V prvých troch rokoch nie. Potom to však zahrhli a to bol aj môj koniec na „pionierke“. Chcel som byť skrátka rušňovodič, to okolo ma až tak nezaujímalo. Preto som zo železnice po roku 1957 odišiel.

## Zanevreli ste na železnicu?

Nie, stále som chcel byť rušňovodičom. Aj som šiel na priemyslovku a po nej do depa, kde nás pripravovali na povolanie, najmä na elektrické lokomotívy, ktoré v tom čase začali vo veľkom nahradzovať parné rušne. Dokonca nám dávali odklad na vojenčinu, tuším až desať rokov. Lenže po jednom nešťastí u mňa nastal zlom a od remesla som celkom odišiel. Nezlákal ma ani ten odklad vojenčiny.

## O akom nešťastí hovoríte?

Kamaráta, spolužiaka, zabil v lokomotive elektrický prúd. Po vo-



Ondrej Kakara s otcom



Prvý mladý železničiar Ondrej Kakara, 10 r.

jenčine som sa ešte do depa vrátil, no po polroku som podal výpoveď a začal úplne inde.

## Vráťme sa k „pionierke“. Na čo si najradšej spomínate?

Na skvelú atmosféru a na starších rušňovodičov a železničiarov, ktorí sa k nám pekne správali, mali k deťom dobrý vzťah.

## Utkveli vám v pamäti nejaké príhody?

Pamätám si, že vlaky chodievali ťažké, plné ľudí. Navyše k nim privesovali aj nákladný plošinový vagón, kde sa dávala batožina, kočiare, bicykle... No mašinka mala čo robiť, najmä pred stúpaním ku stanici Vpred. Často sa stalo, že jej kolesá začali šmýkať a musela cúvať aj s vagónmi. Ľudia boli prekvapení, no nereptali. Napokon musel ísť pred ňou sprievodca s vedierkom plným piesku a sypal ho na koľajnice až po Vpred. Lokomotíva sa potom rozbehla a úspešne vybehla až na stanicu.

## Spomínate stanicu Vpred. Z nej sa o rok neskôr stala vlastne výhybňa.

Všetci sme sa veľmi tešili na to, že trať sa bude budovať ďalej, až na Alpinku. Nemožné sa stalo realitou už o rok.

## Mali mladí železničiar aj nejaké odmeny za svoju prácu?

Najväčšou odmenou bola možnosť

fungovať na „veľkej“ železnici. Ale spomínam si, že nám preplácali cestovné lístky na MHD. A dobré bolo tiež, že električka nás vozila až priamo na Baránok, kde v tom čase premávala. Je veľká škoda, že Košice pripustili zrušenie tejto trate.



Mladí železničiar

## Ako vnímate Košickú detskú historickú železnicu dnes?

Sledujem jej vývoj počas celej existencie. No chcem sa vám úprimne poďakovať za to, čo ste zo železnice urobili za posledné roky. Pred časom sme sa stretli starí páni na Alpinke a museli sme skonštatovať, že vstala z mŕtvych.



Prvý mladý železničiar sa na „Pionierke“ zastaví ešte aj dnes

# V KOŠICIACH SA STRETLI ÚZKOROZCHODNÉ ŽELEZNICE

autor: Igor Holéczy

foto: Slavomír Kontúr



V Košiciach sa koncom júla stretli operátori a prevádzkovatelia úzkoroz-



chodných železníc zo Slovenska a okolitých krajín. Dohodli sa, že spoločne vydajú turistického sprievodcu najznámejšími úzkorozchodnými železnicami v regióne V4.

„Milovníci železničnej histórie určite ocenia komplexnú praktickú príručku, ktorá vyjde na jeseň tohto roka. Turistický sprievodca bude vydaný v slovenčine, češtine, maďarčine, poľštine a angličtine. Sme radi, že naše aktivity

podporil Višegrádsky fond, ktorý na sprievodcu prispeje aj finančne,“ objasňuje vydavateľský zámer jeden z autorov sprievodcu, predseda OZ Detská železnica Košice Ľubomír Lehotský.

Vydanie publikácie je súčasťou projektu „Turistický sprievodca najznámejšími historickými úzkorozchodnými železnicami v regióne“. Zameriava sa na medzinárodnú propagáciu unikátnych

železničiek, ktoré tvoria historickú, kultúrnu a technickú súčasť regiónu strednej Európy.

„Cieľom projektu je naštartovať užšiu spoluprácu medzi prevádzkovateľmi týchto železničiek v jednotlivých krajinách V4, čo povedie k výmene dobrých skúseností a skvalitneniu služieb pre návštevníkov. Vydanie turistického sprievodcu je už našou treťou aktivitou tohto druhu. Publikácia vo viacerých



jazykových mutáciách zlepši povedomie a orientáciu návštevníkov regiónu o jedinečných železničkách. Konečne



povedie k intenzívnejšiemu turistickému cezhraničnému ruchu v regióne,“ dodal Ľ. Lehotský.



Autorom projektu je občianske združenie Detská železnica Košice, ktoré prevádzkuje Košickú detskú historickú železnicu a projekt bol podporený International Visegrad Fund, Kráľovské údolie 8, 811 02 Bratislava.



# VEĽKÉ SPRÁVY Z MALEJ ŽELEZNICE - KRONIKA

editor: Igor Holéczy

## PRÁCE NA OBNOVE NOVEJ PARNEJ MAŠINKY KRUTWIG POKRAČUJÚ

Už vlni sme predstavili náš zámer doniesť na Košickú detskú historickú železnicu novú parnú mašinku Krutwig. Hoci je mašinka už naša, jej nasadenie do prevádzky si ešte vyžiada veľa rekonštrukčných a reštauračných prác. V uplynulých týždňoch obnovy významne pomohla spoločnosť U. S. Steel Košice a Zastrova Spišská Stará Ves.



„Parná lokomotíva Krutwig bola v čase, keď sme ju zakúpili v katastrofálnom stave a jej oprava si vyžaduje značné množstvo špecializovaných prác, čo je aj finančne náročné. Úplne nanovo treba napríklad vynoviť srdce parného rušňa – kotol a búdku. Práve plechy na tieto objekty nám bezodplatne darovala spoločnosť U. S. Steel Košice. Spoločnosť Zastrova zo Sp. Starej Vsi – najznámejší výrobca vzduchojemov v republike, nám zasa vyrobí na mieru potrebné vzduchové nádoby. Táto pomoc je významná, pretože plechy i samotný vzduchojem sú nákladnou záležitosťou,“ hovorí Ľubomír Lehotský, predseda občianskeho združenia Detská železnica Košice.

Parnú lokomotívu rekonštruujú majstri špecialisti v Česku. Práve v týchto dňoch sa začala obnova kotla.

Hoci termín dokončenia obnovy rušňa a jeho príchod do Košíc ešte stále nie je presne známy, pomoc spoločnosti U. S. Steel Košice a Zastrova Sp. Stará Ves nás odľahčila o vážny problém. A tak je parná mašinka čoraz bližšie ku košickému Čermeľu.

## DETSKÁ ŽELEZNICA V ROKU 2015

Hoci tohtoročná sezóna ešte neskočila, prípravy na rok 2015 sa už naplno rozbehli. Dôvodov je viacero, avšak ten najhlavnejší je, že sa blíži pre nás dôležité výročie. V budúcom roku

si detská železnica pripomenie 60. výročie vzniku.

„V tomto období sa nám vrece s výročiami akoby roztrhlo. V prebiehajúcej sezóne oslávila 130. narodeniny parná mašinka Katka, v budúcom roku oslavuje okrúhle výročie naša železnica. Práve preto chceme mať budúcu sezónu dobre pripravenú,“ hovorí Igor Holéczy z občianskeho združenia Detská železnica Košice.

Sezóna 2015 odštartuje tradične už koncom apríla, kedy sa uskutočnia prvé skúšobné jazdy otvorené pre verejnosť po zimnej prestávke. Slávnostne našu prevádzku odštartujeme v piatok 1. mája jazdami parnej mašinky Katky a motorovými rušňami.

Veríme, že si cestu k nám nájdete aj v budúcom roku. Naše mašinky a vagoníky budú pripravené a možno predstavíme aj veľké prekvapenie, novú parnú mašinku Krutwig. Splnil by sa tak jeden veľký sen.

## NA DETSKEJ ŽELEZNICI UŽ PIJEME DOBRÚ VODU Z VODOVODU

Na Košickej detskej historickej železnici v uplynulých dňoch konečne vytryskla pitná voda. S veľkou pomocou mesta Košice a Východoslovenskej vodárenskej spoločnosti, a. s., je na stanici Čermeľ inštalovaný, vôbec po prvýkrát v histórii železnice, verejný pitný stojan s kvalitnou vodou priamo z Čermeľského zdroja.



„Sme veľmi radi, že sa podarilo dotiahnuť pitnú vodu na železnicu. Stalo sa tak prvýkrát v takmer 60-ročnej histórii železnice. Po tom, čo sa vlni podarilo zaviesť na stanicu odbočku vodovodu, bol teraz inštalovaný vkusný odberný stojan, ktorý ponúkne kvalitnú a dobrú vodu z vodovodu Východoslovenskej vodárenskej spoločnosti,“ hovorí Peter Kočiško z občianskeho združenia Detská železnica Košice.

Pre železnicu a jej návštevníkov ide o veľkú pomoc. Zdroj vody pomôže zabezpečovať pitný režim napríklad aj pre desiatky mladých železničiarov, ktorí na železnicu pravidelne prichádzajú ako dobrovoľníci. Práve zabezpečovanie pitného režimu stálo v minulosti mnoho úsilia a energie. Železnica tak ponúka aj komfortnejšie služby pre svojich návštevníkov. Naša vďaka patrí vedeniu spoločnosti najmä generálnemu riaditeľovi Stanislavovi Hrehovi a Rudolfovi Kočiškovi.

## DETSKÁ ŽELEZNICA PREMÁVA DO 2. NOVEMBRA A AJ NA MIKULÁŠA

Úspešná tohtoročná letná sezóna je síce už za nami, avšak naša železnica premáva ako každý rok až do prvého novembrového víkend. Nás, železničiarov a návštevníkov teda ešte čaká bohatá jeseň na Košickej detskej historickej železnici.

Jesenné počasie a babie leto je ideálnym obdobím na návštevu železnice. Okolité lesy menia farbu a jazda vláčikom Čermeľským údolím ponúka

►► (pokračovanie na 10. strane)



# R BULVÁR

Magazín zo života mladých železničiarov



## PRVÝ ÚSPECH AMATÉRSKÝCH ARCHEOLÓGOV

Pri prezávkach náletových drevín na stanici Alpinka objavil v hustom poraste riaditeľ Detskej železnice Ľubomír Lehotský (na fotografii v červenom tričku) najprv starú zhrdzavenú plechovku. Po dôkladnej analýze priamo na mieste usúdil, že ide o originálny kovový obal obľúbenej nátiery Pionier z konca 20. storočia, ktorú tu konzumoval ešte prvý

prednosta stanice Pionier. Mladí „archeológovia“ sa s nálezom neuspokojili a vo vykopávkach pokračovali ďalej. Odmenu im bola originálna tabuľa s nápisom „PIONIER“, ktorá za oných čias, ktoré mladí železničiarci poznajú len z učebníc dejepisu, vívala cestujúcich na konečnej stanici.

## MINI-VLÁČIK NIELEN PRE MINI-ĽUDÍ

Na stanici Alpinka pribudla nová atrakcia modelový vláčik, ktorý mal premiéru na výstave „Katka 130“ v Slovenskom technickom múzeu v Košiciach. Zajazdiť si na ňom môžu aj dospeláci, je to otestované. V prípade nedostatku elektrického prúdu vás vlastnou ťažnou silou povoží JOJO, alias Jožko Riška (na fotke vedie lokomotívu).



## VIAC KOVU, VIAC HRDZE, VIAC FARBY

Po nekončennom oklepávaní starej farby, ošúchaní hrdze a natretí pestrými farbami (ďakujeme pani Dikejovej z FARBY PLUS), sa deti na Alpinke konečne dočkali ďalšieho historického kúska. Pribudla kovová preliezačka „raketa“, ktorú pre vás vymalovali počas dlhého čakania na odchod vlaku mladí i starší železničiarci.



Sprava: riaditeľ Detskej železnice Ľubomír Lehotský, mladý železničiar Viliam Haberland a kurič Roman Bačo počas reštaurovania preliezačky, ktorá sa stala ďalším exponátom „Expozície občianskej vybavenosti socialistických sídlisk 70-tych až 80-tych rokov minulého storočia“, inštalovanej na stanici Alpinka v roku 2013-2014.

## ZASMEJME SA

Dvaja chlapci cestujú osobným vlakom a popritom si rozprávajú vtipy: „Jano, vieš, prečo chodia policajti vždy po dvojiciach?? No preto, lebo jeden vie čítať a druhý píše.“ V tej chvíli netušia, že dva metre od nich sedia dvaja železniční policajti. Tí sa postaví a idú za chlapcami: „Už nás urážajú tie vaše vtipy!! Ukážte nám vaše doklady a cestovné lístky!!“ Jeden policajt si ich číta a hovorí druhému: „Peter, píš...“



# MOJE SRDCE PATRÍ ŽELEZNICI

autor: Beky Kelencer

Keď človek niečo robí, mal by do toho dať aj kus seba. Výnimkou nie sú ani vlaky. Veľké a hlučné stroje, ktorých zvuk je pre nás železničiarov rajskou hudbou a naše oči sú ochotné dívať sa na ne celé hodiny. Inak tomu nebolo ani v máji 2013...

Sedela som pri Hornáde a zatajila dych vždy, keď nejaký železný kolos prefrčal okolo. Všetko zavšila rodinná opekačka „Na rázcetí“ neďaleko Alpinky. Vždy, keď okolo nás prešiel detský vláčik, bolo to úžasné. Po opekačke sa môj strýko zarozprával s pánom Lehotským, riaditeľom Košickej detskej historickej železnice. Ten si všimol môj nadšený výraz v tvári, na čo mu strýko vysvetlil, že vo veci je láska k vlakom. „Príd na nábor mladých železničiarov, ktorý bude 26. mája, radi ťa uvítame!“ ukončil náš rozhovor riaditeľ detskej železnice. V tej chvíli mi ani vo sne nenapadlo, že okolo mňa sa v košeliach, sakách a čiapkách pohybujú moji budúci kamaráti a jeden z nich mi práve štikol lístok...

A tak vo chvíli, kým sa moji spolužiaci deň pred štátnym testom z francúzštiny drvili slovíčka, ja som prvýkrát prehodila výhybku a bola som tá najšťastnejšia na svete. Začiatky nie sú ľahké. Okrem výhybiek musíte zvládnuť bezpečnostné pokyny, výpravu vláčika či štikanie lístkov. Našťastie, personál je



Beky Kelencer, mladá železničiarica

tu naozaj trpezlivý a s pomocou starších železničiarov to všetko hravo zvládnete.

Na železničke mám najradšej atmosféru a kolektív. Každý máme svoju úlohu a prácu. Nikdy sa nestalo, žeby tu chýbala dobrá nálada a od začiatku som sem hravo zapadla. Sú tu mladí, milí ľudia plní humoru a chuti do života, ochotní urobiť niečo pre detskú železničku a zanechať aj voľačo po sebe. Mnohí každý deň odvádzajú kus roboty, a úsmevy z ich tvárí popritom nemiznú.

Žijeme v dobe tabletov, dotykoviek, nekonečného internetu a svetu vládne

Android. No aj napriek tomu si myslím (a verím, že moji kolegovia so mnou budú súhlasiť), že práca na detskej železničke, plnej retro atmosféry, je oveľa lepšia. Veď namiesto toho, aby ste nezmyselne premárnili letné prázdniny vo svete Wi-fi siete, ste v reálnom kontakte s ľuďmi. Nielen, že sa tu vždy naučíte čosi nové, ale aj robíte niečo pre samých seba. Železnička sa totiž nachádza v prírode, v milom Čeremeľskom údolí, čo má pre zdravie i dušu človeka blahodarný účinok. Zostať tu sa teda rozhodne oplatí!

## ZASMEJME SA

Dobrý deň, prosím vás, potrebujem sa dostať čo najrýchlejšie na stanicu.  
- Počkajte, odviažem vlčiaka.

Dvaja patológovia si hovoria na Silvestra: „Otvoríme toho Huberta?“

20 železničiarov išlo na povinnú lekársku prehliadku.

Vyjde sestrička a hovorí:

„Je vás tu veľa, tak budete vstupovať po štyroch!“

V tú chvíľu si jeden kláknal na všetky štyri a hovorí:

„Ja idem prvý! Ja som veliteľ!“

Pravý muž sa nemusí hanbiť za svoje slzy...

No sopeľ by mu pri tom práve tiecť nemusel...

Jano, hádaj, čo mám vo vrecku?

Začína to na p.

- Peniaze?

- Nie, pollitrovku!

A hádaj čo mám

vo druhom vrecku?

Začína to na e.

- Deži, to naozaj

neviem!

- Ešte jednu!

- Prečo mlieko

obsahuje tuk?

- ???

- Aby krave vemená nevzrgali.



A BUDEM  
RUŠŇOVODIČKOU!

# PRIBUDOL NETRADIČNÝ HEKTOMETROVNÍK

Všímaví návštevníci detskej železnice si už určite všimli netradičný hektometrovník na Alpinke. Biela tabuľa na konci železnice od júna 2014 už neoznačuje len dĺžku trate, ale aj vek riaditeľa Košickej detskej historickej železnice, ktorému týmto k dosiahnutiu „40“ srdečne blahozeláme.



## ZASMEJME SA

Babička príde k doktorovi a ten jej hovorí:

- Máte choré srdce. Nechodievajte veľmi po schodoch. O rok sa mi prídte ukázať.

Babička o rok príde a pýta sa doktora:

- Pán doktor, už môžem chodiť po schodoch?

- Áno, babička, už môžete.

- Chvalabohu, po odkvapovej rúre sa mi už liezť nechce.

## ŠPORTU ZDAR!

Aj keď na to nevyzeráme, šport na detskej železnici je vítaný a vo voľnom čase sa mu radi oddáme. V prípade pekného počasia si môžu naši cestujú-



ci bezplatne vypožičať lopty rôznych veľkostí a druhov, bedminton i lietajúce tanieri. Stačí požiadať rozšantený personál na stanici Alpinka a pokojne si spolu s nami môžete zahrať futbal, volejbal či bedminton. Ďakujeme športovej predajni CAPRICORN za podporu športu na železnici.



## PRÁCE NA KLUBOVNI POKRAČUJÚ

Pomaly ale isto finišujeme s úpravou miestnosti v „Hájke“, ktorá bude v budúcnosti slúžiť pre mladých železničiarov ako klubovňa. Stenu oškrabať, zatrieť škáry, napenetrovať a namaľovať, no žiadna sranda, ale ako sa hovorí, čo sa za mladi naučíš... Návštevníci sa môžu tešiť na minimúzeum. Konečne bude kde hlavu skloniť.

Rekonštrukcia klubovne sa uskutocňuje vďaka podpore z programu Spoločne pre región Karpatskej nadácie a U. S. Steel Košice, s. r. o.



Ešte vymaľovať..

Člen klubu Erik Kuzma pri práci.



Povzbudiť nás prišla aj mladá železničarka Karin Lehotská.



**Upozornenie:** V tejto rubrike sú umiestňované produkty, ktoré máme radi a nemusia sa zhodovať s vašim vkusom.

# R-BULVÁR NA CESTÁCH

editor: Zuzana Lehotská

## JASKYNNÁ LANOVKA

- lele - foto: autor

Prázdniny využili aj reportéri R-žurnálu na cestovanie a spoznávanie železničných zaujímavostí, najmä čo sa týka úzkorozchodných alebo historic-



Lanovka

kých železníc. Prvú pikošku sme však objavili iba neďaleko. Asi 180 km za Košicami, v Nízkych Tatrách sa nachádza jedna z najznámejších a najnavštevovanejších slovenských jaskýň, Demänovská jaskyňa Slobody. A čo hľadá v našom časopise? Nuž, pred zrakmi návštevníkov je tak trochu ukrytá krátká železničná dráha. Je to vlastne lanovka na koľajniciach, s rozchodom 788 mm a jedným vagónikom zaveseným na lane, ktorý ťahá výkonný elektromotor. Samozrejme, že sme sa zaujímali, na čo sa využíva a či sa na nej možno odviešť.



Dušan Mičuch, správca jaskyne

„Na lanovke sa môže prevážať iba tovar do bufetu a iné veci, potrebné k prevádzke jaskyne,“ hovorí Dušan Mičuch, správca Demänovskej jaskyne Slobody. „Lanovka je v prevádzke prakticky denne, najmä v sezóne. Ale v minulosti ju využívali aj filmári, ktorí v našej jaskyni natáčali ne jeden film, či známe rozprávky,“ dodáva Dušan Mičuch.

Škoda, že lanovka nie je pre ľudí. Síce pomerne krátká, no s úctyhodným prevýšením: 42,5 metra na 92 metrov dlhej trati púta pozornosť. Veď koľajničky ukryté v tatranskom lese už zväbili ne jedného milovníka úzkorozchodných koľajnic. „Veru tak, pred časom tu prišla jedna výprava z Čiech a za jej odkúpenie nám ponúkali veľmi slušné peniaze. Zrejme by z toho v Čechách urobili zaujímavú atrakciu. My sa však nachádzame v najvyššom ochrannom pásme národného parku, a tak sú naše možnosti ohrozené,“ dodal správca jaskyne.

## NA NÁVŠTEVE V NEMECKU

- zele - foto: Ľ. Lehotský

Nemecko je krajina železníc. Vyspelá infraštruktúra, vozne i kultúra cestovania robia z tejto krajiny raj pre železničiarov. Nemecko je však aj kolískou tzv. nemeckého rozchodu, koľajnic s mierou



Historický motorák

1000 mm, teda presne takým, aký máme na detskej železnici v Košiciach. A práve to nás zaviedlo do tejto západoeurópskej krajiny, aby sme sa porozhliadli po možných partneroch a spolupráci. Napokon, sme kontakty nadviazali aj na historickej normálne rozchodnej



Obsluha zabezpečovacieho zariadenia

dráhe v Mönsingene, ktorá je v prevádzke práve iba počas leta a školských dní. No a v sezóne premávajú s historickými osobnými motorovými vozňami. Zaujímala nás však najmä jednoduchá a účinná obsluha zabezpečovacieho zariadenia na priecestiach, ktoré by sme radi v budúcnosti aplikovali aj na detskej železnici v Košiciach.

## ŽELEZNIČKE V PRIBYLINĚ CHÝBA ŽIVOT

- Kaja

V lete sme zavítali aj do Múzea liptovskej dediny v Pribyline a boli sme nemilo prekvapení. Železnička na konci múzea po minulé roky



Železničný skanzen v Pribyline

žiarila a dýchala životom, hoci jazdy tu dodnes nie sú povolené. V tomto roku nás preto zarazilo, že areálu chýbal život i sprievodca. Depo na konci skanzenu strážila iba brigádnička, ktorá nám k expozícii nevedela nič povedať. Atmosféra zaskočila aj návštevníkov



z Prahy. „Je tu pekne, len škoda, že to nefunguje a že k tomu nie je sprievodca,“ skonštatoval otec štvorčlennej rodiny, Milan.

Zdá sa, že železnička je nielen na okraji areálu skanzenu, ale aj na okraji záujmu vedenia múzea. Čo oči nevidia, srdce nebolí.



# OTVORENIE PIONIERSKEJ ŽELEZNICE V DOBOVEJ TLAČI

1. septembra organizujeme už po tretíkrát v Čermeli Deň železničky. Pripomíname si tak deň jej vzniku, zrodu, či otvorenia, ktoré sa udialo na sklonku leta 1955, presnejšie 20. augusta. Prinášame vám krátky článok i fotografie uverejnené v časopise Klub, ktorý nám poskytol Ondrej Kakara. Na jeho titulnej strane je on sám, v montérkach, ktoré mu ušila krajčírka na mieru. Pôvodný text je v češtine, dovolili sme si ho preložiť do slovenčiny.

## PRVÁ PIONIERSKA ŽELEZNICA V ČESKOSLOVENSKU

Malá stanica. Na jej prvej koľaji od-fukuje lokomotíva U36.004. Prvý vagón má tretiu a druhú triedu, druhý vagón je tzv. „otvorený“ výletný. Zo staničnej budovy, na ktorej je meno stanice – Čr-meľ – sa ozve lahodný dievčenský hlas. „Vlak je pripravený na odchod! Vlak je pripravený na odchod!“

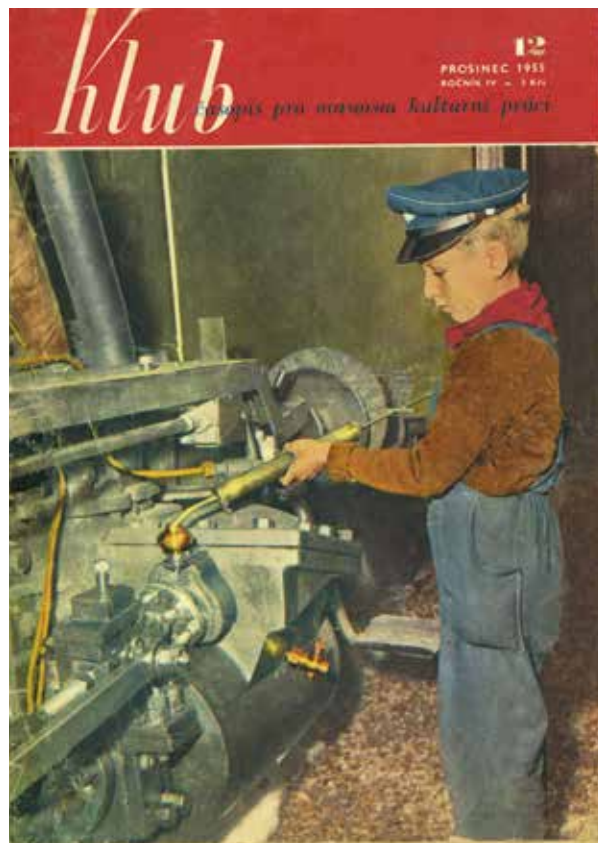
Dievčatko v železničarskej unifor-me, stojí v pozore pred pripraveným vlakom, malá výpravkyňa Irenka Česneková, dáva výpravkou pokyn na odchod. Vláčik sa pohýna, lokomotíva vypúšťa oblaky bielej pary. Vezieme sa.

Ideme krásnym údolím v blízkosti Košíc, popri potoku Črmeľ, prvou pionierskou železnicou v Česko-slovensku. Vznikla z iniciatívy početného železničarskeho kolektívu v tomto najvýchodnejšom krajskom meste republiky. Prvý vlak po nej prešiel 20. augusta 1955. Budovali ju zamestnanci správy Košickej železnice spolu s poslucháčmi košickej železničarskej učňovskej školy, ktorých podiel na výstavbe bol 70 %-ný, od 17. apríla, kedy bol urobený prvý výkop.

Cestujúci na pionierskej železnici pre-žije nádherné okamihy. Jej náčelníkovi, 41-roč-nému Jozefovi Hricovi, a jeho niekoľkým dospe-

lým spolupracovníkom, bol zverený neobyčajne živý kolektív 11 – 12-ročných mladých ľudí z košických škôl, detí s vynikajúcim prospechom, usilovných a oddaných pionierov. Veľa košických detí im závidí. Malým strojuvodom, výpravcom, sprievodcom, pokladníkom, výhybkárom a lampárom, kuričom a pomocníkom náčelníka. Mladí pionieri sú vo svojom živle. Vo veku, v ktorom sa kedysi deti o podobné veci nezaujímali, keď im nikto nedoprial, aby sa o niečo podobné zaujímali, učia sa o mnohých veciach samostatne rozhodovať, zoznamujú sa s technickými problémami svojho budúceho povolania, vážne sa pripravujú na život.

Niekomu sa môže zdať takéto za-mestnanie ako hra na železnici. Dobré. Je to určite i hra, predsa len ide o deti, ktorým je len o niečo viac ako 10 rokov. To je práve tá výzva dneška, aby nám rástli deti, ktoré sú na život lepšie pri-pravené.



Zdroj: Klub – časopis pre masovú kultúrnu prácu, december 1955; autor: Milan Sousedík.



# VEĽKÉ SPRÁVY Z MALEJ ŽELEZNICE

► (dokončenie zo 4. strany)

nádherný a pestrý zážitok. Navyše v tomto období sa u nás konajú viaceré zo sprievodných podujatí, ktoré patria celoročne k tým najúspešnejším.

V pondelok **1. septembra** vás pozveme na Deň železničky, kedy si pripomínáme výročie vybudovania prvej



časti trate v roku 1955. Na našich staniaciach v Čermeli a Alpinke vás celý deň čaká bohatý program a občerstvenie.

Uprostred septembra v sobotu **13.9.** sa na stanici Alpinka uskutoční Deň hier. Predstavíme vám zaujímavé stolové hry a šachy si s vami zahrajú malí aj veľkí šachisti.

Mimoriadny deň a noc nás čaká v sobotu **4. októbra**. Atraktívne a prestížne nočné jazdy Noci svetiel sú už tradične jedným z najobľúbenejších programov na Košickej detskej historickej železnici a patria k najväčším lákadlám Bielej noci v Košiciach.

Riadnu sezónu, tak ako to už býva pravidlom, zavříme v prvý novembrový víkend, kedy sa v sobotu **1. novembra** koná Tekvicová sobota. Udalosť, pri ktorej vám z výzdoby stanice a kostýmov bude behať mráz po chrbte.

Ani to však ešte nie je všetko. Presne **6. decembra**, v sobotu, vyrazia naše lokomotívy a vozne na Mikulášske jazdy. Unikátne podujatie s naozajstným Mikulášom a darčekom pre všetky deti je tým najmilším ukončením sezóny.

Priatelia, návštevníci, nezabudnite zavítať na našu železničku aj počas bohatej jesene. Vláčiky v Čermeli premávajú až do 2. novembra pravidelne každý víkend! My, pracovníci a nadšenci železničky, sa na vás už teraz tešíme.

## ALPINKA SA ZAHALILA DO PENY

Malých aj veľkých čakalo 16. augusta na stanici Alpinka prekvapenie plné vody a peny. O zaujímavý program sa pričínili košickí hasiči, dobrovoľní hasiči z Medzeva a železniční hasiči Železničnej spoločnosti Slovensko.



Program bol súčasťou Fun sobôt, ktoré sme pre našich cestujúcich pripravili počas tohtoročných prázdnin. Nechýbali ukážky modernej ale i histo-



rickej techniky, deti si vyskúšali dvihnúť retro autobus, či uhasiť požiar ručnou striekačkou. Na penu sme minuli litre



detskej peny a šampónu, ale výsledok stál zato a pene napokon neodolali ani mladí železničiar.

## NA STANICIACH PRIBUDLI INFOTABULE

Na staniaciach Košickej detskej historickej železnice pribudli v týchto dňoch nové infotabule. Ich inštalovanie sa podarilo vďaka podpore Fondu zdravia mesta Košice, n. f., v rámci projektu Železničná historická škola Katka v prírode na Košickej detskej historickej železnici.

„Na staniaciach Čermel' a Alpinka sme umiestnili spolu sedem obojstranných infotabúl. Návštevníci sa ich prostredníctvom dozvedia o histórii najstaršej prevádzkovej parnej lokomotívy u nás i v krajinách V4,“ hovorí Igor Holčecy z občianskeho združenia Detská železnica Košice. „Podobné panely na železničke zatiaľ chýbali, takže sme veľmi radi, že sa nám podarilo tento chýbajúci článok doplniť. Za podporu zo strany Fondu zdravia týmto ďakujeme.“

# VÁŠ – NÁŠ TELEGRAM

Milí čitatelia R-žurnálu, ďakujeme za všetky vaše listy, obrázky, fotografie, elektronické správy či sms-ky, ktoré nám posielate. Zväčša sú pozitívne, ďakovné... Nájdu sa aj také, kde si sťažujete na nedostatok miesta vo vagónoch, nízky počet vypravených vlakov za deň, či nevlúdne počasie. Žiaľ, ani jedno v tomto momente zmeniť nemôžeme, ale už rokujeme s meteorológmi, aby nám predpovedali také počasie, aby bolo deťom na železničke čo najlepšie. Aktuálny grafikon je postačujúci, nuž a na margo miest vo vagóne môžeme prezradiť iba toľko, že sme rozhodili siete po západnej Európe, a hľadáme vhodné osobné vozne s rozchodom 1000 mm.

Na záver uverejňujeme jeden z vašich listov. Potešil nás rovnako, ako všetky, ktoré dostávame, no od takého malého čitateľa a jeho rodičov sme ešte list nedostali. Uverejňujeme ho krátený, ale aj s farebnou prílohou.

*Dobrý deň „ujo Lehotský“,*

*v prvom rade by som sa Vám rád predstavil, moje meno je Riško Didek, mám 5 rokov a pochádzam z Liptovskej Sielnice okres Liptovský Mikuláš...a som celým svojim srdiečkom ŽELEZNIČIAR, ako moja maminka a ocko hovoria, ako železničiar som sa už asi narodil...*

*Píšem Vám preto, lebo Vám chcem vyjadriť O B R O V S K É Ď A K U J E M za prácu, ktorú robíte pre radosť deťom a aj ich rodičom. V dnešnej dobe je úžasné, keď niekto so zaniatením robí niečo pre radosť, bez vidiny rýchleho zisku.*

*V sobotu 16.8.2014 sme boli celá rodinka (ja, ocko, maminka a moja sestrička Dianka) na Vašej železničke a boli sme nadšení. Náladu a krásny zážitok nám nepokazila ani nepriazeň počasia, taktiež aj ujovia hasiči boli perfektní ako sa snažili aj v daždi ukázať svoje umenie :-)*

*Je mi trochu ľúto, že nás „neťahala“ Katka, ktorá sa tesne pred našou jazdou pokazila, ale chápem to, je to „staršia dáma“ a na nejaké tie boliestky má predsa už len vo svojom pokročilom veku nárok :-). Ale fotky som si s ňou stihol spraviť, takže mám krásne spomienky. Takže mi do mojej osobnej „zbierky“ pribudla ďalšia parná krásavica...*

# RUMUNSKÁ ROMANTIKA

foto: Tomáš Haviar



Lesná železnica vychádzajúca z Viseu de Sus do hlbokých dolín rumunského pohoria Maramures pozdĺž rieky Wasser stále ponúka milovníkom železničiek neopakovateľnú romantiku. Okrem bežnej turistickej prevádzky je možné odviezť sa aj nefalšovaným drevárskym vlakom. Na trase dlhej 42,5 km vlaková čata postupne odpája prázdne vagóny v miestach nakládky. Drevorubači vyskakujú z idúceho vlaku a miznú v hlbokých lesoch za svojou prácou. Cestou späť sa postupne pripájajú naložené vagóny, prístupujú chlapi vracajúci sa z hôr. Do cieľa sa vlak vráti po 12-hodinách s viac ako desiatkou oplnených súprav plných dreva. Pri jazde nadol údolím môžete sledovať prácu brzdárov, či zbierať maliny počas nespočetných zastávok alebo sa kochať divokou krásou hôr. Nie je ničím výnimočným, ak v niektorej zo staníc

pastieri naložia veľké bochníky syra, z ktorého vám dajú s radosťou ochutnať. Atrakciou trate sú aj tri tunely vysekané v skalných bralách. Súčasný majiteľ železničky plánuje ťažbu v horách aj v nasledujúcich rokoch, takže rok 2014 určite nebude posledným, kedy si môžete vychutnať neopakovateľný zážitok.

Prvý drevársky vlak s motorovou lokomotívou odchádza z Viseu de Sus okolo 6. hodiny ráno, druhý o hodinu za ním. Za celodennú jazdu zaplatíte 49,- lei, čo je asi 11,- Eur. Je dobré, ak sa ohlásite v dopravnej kancelárii deň vopred.

[www.cffviseu.ro](http://www.cffviseu.ro)



## VÁŠ – NÁŠ TELEGRAM

►► (dokončenie z 10. strany)

Druhé ĎAKUJEM Vám patrí za krásne knižky o mašinkách, ktoré píšete. Ja zatiaľ vlastním len jednu vašu knižku, a to, Zápisník železničných škriatkov, ale maminka s ockom prisľúbili, že mi postupne dokúpia všetky Vaše knižky. Na záver Vám posielam fotku, „čo som vyrobil“ po návrate domov z Vašej železničky...



Želám Vám veľa chuti do Vašej ďalšej práce s mašinkami. Ostávam s pozdravom...Nech to para tlačí...

**Váš železničný zanietenec  
s nostalgiou pre úzky rozchod  
Riško Didek + rodičia + Dianka**



## France-Tech

Koncesionár PEUGEOT, Rozvojová 1, Košice, pri ČS SHELL na Alejovej ul.  
[www.francetech.sk](http://www.francetech.sk), 055/ 783 66 66, [francetech@francetech.sk](mailto:francetech@francetech.sk)

...PRÍDETE NA STAROM, ODCHÁDZATE NA NOVOM. Vaše auto vykupíme na protiúčel, bez starostí a bez čakania...





## ORAVSKÝ HÁJ

Čistené Ústie & Wellness



ideálny tip na víkend

# Pobyt RELAX

**3 DNI  
2 NOCI**

## 84€

V cene pobytu je ubytovanie s polpenziou, parkovanie, welcome drink, 1x masáž chrbta, neobmedzený vstup do bazény a vírivky, posilovníňa, biliard, stolný tenis, air hockey.

POBYTY MÔŽETE DAROVAŤ AJ DARČEKOVOU POUKÁZKOU.

viac informácií na [www.oravskyhaj.sk](http://www.oravskyhaj.sk)

+421 43 53 93 781



## CESTOVNÝ PORIADOK 2014

+421 905 496 426  
rezervácie: [kezeleznica@gmail.com](mailto:kezeleznica@gmail.com)  
[www.detskazeleznica.sk](http://www.detskazeleznica.sk)

	SEPTEMBER, OKTÓBER a NOVEMBER sobota, nedeľa, 1. a 15. 9, (november len prvý víkend)				
<b>ČERMEĽ</b> → Alpinka	9:15	11:15	13:15	15:15	...
<b>ALPINKA</b> → Čermeľ	10:00	12:00	14:00	...	16:30

 Ide len v septembri.  
 Vlak vždy ťahá motorový rušeň Danko alebo Janka.  
 Vlak ťahá parný rušeň Katka do 5. októbra 2014

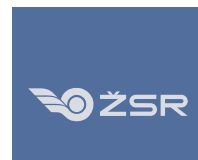


KOŠICKÁ DETSKÁ HISTORICKÁ ŽELEZNICA

Ďakuje

KIMEX

KOŠICE



Hlavní partneri:



Partneri:

Peter Ferenc  
nákladná doprava  
www.pefe.sk



Mediálni partneri:



POZÝVAME VÁS  
NA MIKULÁŠSKE JAZDY

6. DECEMBRA  
O 10:00 A 12:00 HOD.  
NA DETSKEJ ŽELEZNICI.

FIREMNÝ MIKULÁŠ

Objednajte si nezabudnuteľné  
jazdy s programom, balíčkom,  
občerstvením a Mikulášom  
pre deti zamestnancov  
od 1. do 8. decembra.



Kontakt: 0905 496 426, alebo e-mail: kezeleznica@gmail.com